

Správa o výsledku kontroly pripravenosti na čerpanie a čerpania prostriedkov v rámci operačného programu Zdravotníctvo v programovom období 2007 - 2013

Kontrolná akcia bola vykonaná na základe plánu kontrolnej činnosti Najvyššieho kontrolného úradu SR (ďalej len „NKÚ SR“) na rok 2009 a jej účelom bolo preveriť pripravenosť na čerpanie a čerpanie prostriedkov z Európskeho fondu regionálneho rozvoja (ďalej len „ERDF“) v rámci operačného programu Zdravotníctvo (ďalej len „OPZ“) v novom programovom období.

Kontrola bola vykonaná na **Ministerstve zdravotníctva SR** (ďalej len „MZ SR“) v čase od 23.02.2009 do 14.04.2009 za obdobie rokov 2007, 2008, 2009 – aktuálne do času ukončenia výkonu kontroly.

Predmetom kontrolnej akcie bolo:

1. Všeobecná časť
 - charakteristika a postavenie MZ SR ako riadiaceho orgánu OPZ
 - charakteristika programového dokumentu OPZ a jeho štruktúry
 - analýza stavu využívania finančných prostriedkov alokovaných na kontrolovaný operačný program
2. Dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov, hospodárnosť, efektívnosť a účinnosť vynakladania finančných prostriedkov
 - spoľahlivosť systému riadenia operačného programu
 - posudzovanie, schvaľovanie, výber a zabezpečenie realizácie projektov
 - technická pomoc
3. Účinnosť kontrolného systému v rámci operačného programu

Nakoľko kontrolou neboli zistené nedostatky, kontrola bola ukončená záznamom o výsledku kontroly.

1. Všeobecná časť

1.1 Charakteristika a postavenie MZ SR ako riadiaceho orgánu OPZ

MZ SR bolo uznesením vlády SR č. 832/2006 schválené ako Riadiaci orgán pre OPZ na roky 2007 – 2013.

Do systému riadenia OPZ na roky 2007 – 2013 sú zapojené nasledovné rozhodujúce subjekty:

- Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja SR, ktoré je centrálnym koordinačným orgánom (ďalej len „CKO“) pre všetky programy,
- Riadiaci orgán pre OPZ na roky 2007 – 2013, ktorého funkcie plní MZ SR,
- Monitorovací výbor pre OPZ na roky 2007 – 2013, zriadený riadiacim orgánom pre OPZ.

Do systému finančného riadenia OPZ na roky 2007 – 2013 sú zapojené nasledovné rozhodujúce subjekty:

- Riadiaci orgán pre OPZ na roky 2007 – 2013, ktorého funkcie plní MZ SR,
- Certifikačný orgán, ktorého funkcie pre všetky programy plní Ministerstvo financií SR (ďalej len „MF SR“),
- Platobná jednotka pre OPZ na roky 2007 – 2013, ktorej funkcie plní MZ SR,
- Orgán auditu, ktorého funkcie pre všetky programy plní MF SR.

1.2 Charakteristika programového dokumentu OPZ a jeho štruktúry

OPZ na roky 2007 – 2013 predstavuje programový dokument SR na čerpanie pomoci z ERDF v rámci cieľa Konvergencia, z ktorého môžu byť podporované iba regióny NUTS II, t.j. regióny ktorých hrubý domáci produkt per kapita (na obyvateľa v stálych cenách v parite kúpnej sily) bol v období rokov 2000 – 2002 menší ako 75 % priemeru 25 krajín EÚ. Túto podmienku splnili regióny západného, stredného a východného Slovenska vrátane ich samosprávnych krajov na úrovni NUTS III (t.j. 7 VÚC) s výnimkou Bratislavského samosprávneho kraja.

OPZ bol schválený uznesením vlády SR č. 1022/2006 a Európskou komisiou bol operačný program schválený dňa 08.11.2007.

Globálnym cieľom OPZ na roky 2007 – 2013 je zlepšenie podmienok vplývajúcich na zdravotný stav populácie prostredníctvom zvyšovania kvality, účinnosti a prístupnosti zdravotnej starostlivosti a jej podpory v rámci zdravotníckej infraštruktúry zameriavajúcej sa na všeobecné a špecializované nemocnice, polikliniky a zdravotné strediská.

V nadväznosti na tieto potreby boli na roky 2007 – 2013 zadefinované nasledovné prioritné osi:

Prioritná os 1 – Modernizácia zdravotníckeho systému nemocníc, ktorej kľúčovým cieľom je podpora investičných projektov výstavby, rekonštrukcie a modernizácie zdravotníckej infraštruktúry všeobecných a špecializovaných nemocníc s prednostným zameraním na liečbu ochorení skupiny „5“, do ktorej patria: ochorenia obehovej sústavy, nádory, vonkajšie príčiny ochorení a úmrtí, choroby dýchacej sústavy a choroby tráviacej sústavy.

Prioritná os 2 – Podpora zdravia a predchádzanie zdravotným rizikám, ktorá je zameraná na zlepšenie kvality, efektívnosti a dostupnosti zdravotnej starostlivosti a podpory zdravia s prednostným zameraním na prevenciu a podporu zdravia u ochorení skupiny „5“.

Prioritná os 3 – Technická pomoc, ktorá je zameraná na podporu efektívnej implementácie operačného programu, na jeho propagáciu, hodnotenie prioritných osí a vybraných projektov vrátane podpory aktivít spojených s riadením, monitorovaním, kontrolou, analýzou a poskytovaním informácií v súlade s nárokmi kladenými na riadenie a administratívne štruktúry zodpovedné za jeho realizáciu.

Implementácia OPZ na roky 2007 – 2013 je zabezpečovaná 2 typmi projektov, a to formou:

- dopytovo – orientovaných projektov, ktoré odrážajú potreby regiónu, sú pripravované priamo v regionoch v rámci prioritných osí 1 a 2; subjekty ich predkladajú na základe vyhlásenej výzvy

v regionoch v rámci prioritných osí 1 a 2, subjekty ich predkladajú na základe vymaslenej výzvy formou žiadostí o nenávratnú finančnú výpomoc,

- národných projektov, ktoré sú vopred určené na základe oslovenia Riadiacim orgánom tohto programu a predkladajú sa formou žiadosti o nenávratnú finančnú výpomoc.

1.3 Analýza stavu využívania finančných prostriedkov alokovaných na kontrolovaný operačný program

Pre OPZ bola alokovaná z ERDF suma 250 000 000 EUR (7 531 500 000 SKK), čo tvorí 85 % z celkového objemu finančných prostriedkov OPZ, t.j. 294 117 647 EUR (8 860 588 235 SKK). Zvyšných 15 % z plánovaného objemu finančných prostriedkov OPZ bude hrađených zo štátneho rozpočtu v sume 44 117 647 EUR (1 329 088 235 SKK). V roku 2007 tieto finančné prostriedky neboli čerpané, nakoľko OPZ bol schválený Európskou komisiou (ďalej len „EK“) až 08.11.2007. Na účet certifikačného orgánu, ktorým je MF SR, boli z ERDF k 31.12.2008 prijaté dve zálohové platby v celkovej sume 12 500 000 EUR (376 575 000 SKK). Čerpanie uvedených finančných prostriedkov z ERDF nastalo až v roku 2008 a to len v rámci projektov Prioritnej osi 3 – Technická pomoc v celkovej sume 862 060 EUR (25 970 408 SKK), čo je podrobnejšie rozpísané v časti 2.3 tejto správy.

2. Dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov, hospodárnosť, efektívnosť a účinnosť vynakladania finančných prostriedkov

2.1 Spoľahlivosť systému riadenia operačného programu

Systém riadenia OPZ na roky 2007 – 2013 vychádza z uznesenia vlády SR č. 833/2006 a Systém finančného riadenia OPZ na roky 2007 – 2013 vychádza z uznesenia vlády SR č. 835/2006.

OPZ pre roky 2007 – 2013 bol vypracovaný MZ SR a schválený uznesením vlády SR č.1022/2006.

MZ SR ako riadiaci orgán po schválení OPZ zabezpečilo v súlade so zákonom o verejnom obstarávaní ex-ante hodnotenie OPZ na roky 2007 – 2013, ktoré bolo realizované v 6 fázach (od 27.11.2006 do 05.03.2007). Výsledky ex-ante hodnotenia rovnako ako pripomienky zo strany EK boli postupne zapracované do OPZ na roky 2007 – 2013. Prostredníctvom Systému riadenia fondov ES bol OPZ na roky 2007 – 2013 oficiálne predložený EK dňa 16.10.2007 a následne bol EK schválený 08.11.2007 v celkovej výške 250 000 000 EUR.

V zmysle Metodického usmernenia CKO na prípravu programových manuálov bol vypracovaný programový manuál OPZ na roky 2007 – 2013, ktorý bol schválený 28.01.2008, aktualizovaný 22.05.2008 a poslednýkrát 30.10.2008.

Opis riadiacich a kontrolných systémov pre OPZ na roky 2007 – 2013 bol vypracovaný v súlade s Metodickým pokynom CKO. Jeho prvá verzia bola zaslaná Orgánu auditu 07.04.2008, ktorý následne vykonal audítorskú akciu č. A086. Správa o výsledku tohto auditu súladu bola na MZ SR predložená 20.10.2008. Dňa 18.11.2008 bola vykonaná posledná aktualizácia Opisu systémov riadenia a kontroly pre OPZ na roky 2007 – 2013, ktorá bola zaslaná Orgánu auditu 24.11.2008.

Interný manuál (ďalej len „IM“) procedúr riadiaceho orgánu a platobnej jednotky pre OPZ na roky 2007 – 2013 bol vypracovaný v 4 samostatných vzájomne obsahovo prepojených dokumentoch v súlade s organizačnou štruktúrou odborov MZ SR, ktoré sa podieľajú na riadení a implementácii OPZ a to:

- Odbor programov EÚ, oddelenie štruktúrálnych fondov
- Odbor posudzovania projektov

- Odbor posudzovania projektov
- Odbor implementácie projektov
- Platobná jednotka

2.2 Posudzovanie, schvaľovanie, výber a zabezpečenie realizácie projektov

MZ SR nevyhlásilo v roku 2007 žiadne výzvy. V roku 2008 vyhlásilo na základe Harmonogramu výziev pre dopytovo – orientované projekty 3 výzvy na predkladanie žiadostí o nenávratný finančný príspevok (ďalej len „NFP“) a pre národný projekt jednu výzvu na predkladanie žiadostí o NFP, a to:

Dopytovo – orientované projekty

- V rámci Prioritnej osi 1 „Modernizácia zdravotníckeho systému nemocníc“, Opatrenia 1.1 „Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia špecializovaných nemocníc“ bola 22.07.2008 vyhlásená výzva s názvom „Zabezpečenie rekonštrukcie a modernizácie zdravotníckej infraštruktúry špecializovaných nemocníc s prednostným zameraním na liečbu ochorení skupiny 5“. Celkový objem finančných prostriedkov na NFP vyčlenený na túto výzvu predstavuje 19 916 351 EUR (600 000 000 SKK). Na jednu žiadosť je minimálna výška 1 659 696 EUR (50 000 000 SKK) a maximálna výška 6 638 784 EUR (200 000 000 SKK). Uvedená výzva bola časovo ohraničená s dátumom uzávierky prijímania žiadostí o NFP do 23.10.2008. Z celkového počtu 12 doručených žiadostí o NFP bolo 7 neschválených a 5 bolo do ukončenia výkonu kontroly zmluvne zabezpečených na sumu 19 896 182 EUR (599 392 370 SKK).
- V rámci Prioritnej osi 1 „Modernizácia zdravotníckeho systému nemocníc“, Opatrenia 1.2 „Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia všeobecných nemocníc“ bola 11.09.2008 vyhlásená výzva s názvom „Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia všeobecných nemocníc“. Celkový objem finančných prostriedkov na NFP vyčlenený na túto výzvu predstavuje 79 665 405 EUR (2 400 000 000 SKK). Na jednu žiadosť je minimálna výška 3 319 392 EUR (100 000 000 SKK) a maximálna výška 26 555 135 EUR (800 000 000 SKK). Uvedená výzva bola časovo ohraničená s dátumom uzávierky prijímania žiadostí o NFP do 09.01.2009. Z celkového počtu 18 doručených žiadostí o NFP bola 1 žiadosť vyradená a počas výkonu kontroly prebiehal proces odborného vyhodnocovania.
- V rámci Prioritnej osi 2 „Podpora zdravia a predchádzanie zdravotným rizikám“, Opatrenia 2.1 „Rekonštrukcia a modernizácia zariadení ambulantnej zdravotnej starostlivosti“ bola 04.09.2008 vyhlásená výzva s názvom „Zabezpečenie rekonštrukcie a modernizácie zdravotníckej infraštruktúry ambulantnej zdravotnej starostlivosti s prednostným zameraním na prevenciu a podporu zdravia u ochorení skupiny 5, ako aj na zabezpečenie adekvátneho prístrojového vybavenia“. Celkový objem finančných prostriedkov na NFP, vyčlenený na túto výzvu predstavuje 6 638 784 EUR (200 000 000 SKK). Na jednu žiadosť je minimálna výška 331 939 EUR (10 000 000 SKK) a maximálna výška 1 659 696 EUR (50 000 000 SKK). Uvedená výzva bola časovo ohraničená s dátumom uzávierky prijímania žiadostí o NFP do 05.12.2008. Z celkového počtu 23 doručených žiadostí o NFP bolo 6 vyradených a počas výkonu kontroly prebiehal proces odborného vyhodnocovania.

Národný projekt

V rámci Prioritnej osi 2 „Podpora zdravia a predchádzanie zdravotným rizikám“, Opatrenia 2.2 „Obnova a modernizácia zdravotníckej techniky“ bola 04.09.2008 vyhlásená výzva na predkladanie žiadostí o NFP na národný projekt s názvom „Dobudovanie infraštruktúry Národnej transfúznej služby SR“. Na základe tejto výzvy pripraví Národná transfúzna služba SR (ďalej len

„NTS SR“), ako oprávnený žiadateľ, národný projekt. V termíne do 15.04.2009 mala NTS SR predložiť na MZ SR žiadosť o NFP. Finančné prostriedky vyčlenené na tento národný projekt predstavujú celkom 7 302 662 EUR (220 000 000 SKK). Cieľom výzvy je podporiť dobudovanie infraštruktúry NTS SR za účelom zabezpečenia národnej sebestačnosti v produkcii krvných produktov najvyššej možnej kvality a bezpečnosti v podmienkach maximálnej efektívnosti v požadovanom objeme vo všetkých regiónoch Slovenska.

Na rok 2009 má MZ SR v Harmonograme výziev pre OPZ naplánované pre dopytovo-orientované projekty v rámci Prioritnej osi 1 dve výzvy a pre Prioritnú os 2 jednu výzvu (s rovnakými názvami prioritných osí i opatrení ako boli uvedené v Harmonograme výziev na rok 2008). V rámci Prioritnej osi 2 má MZ SR na rok 2009 naplánovanú jednu výzvu na národný projekt s názvom „Nákup a dodávka mobilných mamografických jednotiek“. Uvedený národný projekt bude realizovaný Východoslovenským onkologickým ústavom, a.s. Košice.

Na základe celkového počtu prijatých žiadostí o NFP k 27.02.2009 k jednotlivým výzvam (v počte 53) a počtu uzatvorených zmlúv (v počte 5) za kontrolované obdobie bola kontrole podrobená výzva, ktorá bola vyhlásená pre dopytovo-orientované projekty v rámci Prioritnej osi 1, Opatrenia 1.1. s názvom „Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia špecializovaných nemocníc“. Na výzvu bolo alokovaných celkom 19 916 351 EUR (600 000 000 SKK), avšak finančné prostriedky, ktoré boli schválené pre danú výzvu predstavovali celkovú sumu 19 896 182 EUR (599 392 370 SKK). Do ukončenia výkonu kontroly neboli tieto finančné prostriedky čerpané. V priebehu kontroly MZ SR uzatvorilo

5 zmlúv s úspešnými žiadateľmi o NFP na celkový objem schválených finančných prostriedkov na výzvu, t.j. 19 896 182 EUR (599 392 370 SKK); čím sa začne proces čerpania finančných prostriedkov. Porovnaním objemu finančných prostriedkov alokovaných na danú výzvu a objemu schválených (zazmluvnených) finančných prostriedkov na danú výzvu, čerpanie predstavovalo 99,9 %.

2.3 Technická pomoc

Technická pomoc (ďalej len „TP“) je v OPZ osobitnou Prioritnou osou 3, ktorej účelom je podporovať realizáciu všetkých prioritných osí a opatrení. Zameriava sa na prípravu, monitorovanie, vykonávanie a kontrolu implementácie pomoci, hodnotenie a štúdie, informácie a komunikáciu. Na TP bol stanovený maximálny limit 3,13 % z celkovej alokácie na OPZ z ERDF v rámci cieľa Konvergencia vo výške 7 825 000 EUR (235 735 950 SKK).

V roku 2008 bolo na certifikačný orgán (MF SR) zaslaných 6 súhrnných žiadostí o platbu v rámci Prioritnej osi 3 – Technická pomoc v celkovom objeme 863 024 EUR (25 999 471 SKK). K 31.12.2008 (po ich odsúhlasení certifikačným orgánom) boli uvedené žiadosti o platbu uhradené na príjmový účet platobnej jednotky MZ SR v zníženom objeme 862 059 EUR (25 970 409 SKK), t.j. jedna žiadosť o platbu bola znížená o sumu 965 EUR (29 062 SKK) z dôvodu použitia nesprávneho kurzu, použitého vo vyúčtovaní zahraničnej pracovnej cesty.

3. Účinnosť kontrolného systému v rámci operačného programu

V roku 2008 bol na MZ SR vykonaný spoločnosťou KPMG Slovensko, s r.o. audit súladu, ktorého hlavným cieľom bolo uistenie sa o súlade riadiacich a kontrolných systémov riadiaceho orgánu pre OPZ s požiadavkami článkov 58 až 60 nariadenia Rady (ES) č. 1083/2006 a oddielu 3 nariadenia Komisie (ES) č. 1828/2006. Nedostatky zistené audítorskou skupinou boli zapracované do interných manuálov procedúr pre OPZ.

Na 2. polrok má MZ SR – odbor kontroly, vládneho auditu a s'ťažností naplánovaný vládny audit OPZ a operačného programu Vzdelávanie, kde audítorským orgánom bude MF SR. Témou auditu bude „Overenie účinnosti riadiacich a kontrolných systémov 2007 – 2013“.

Z á v e r

Cieľom OPZ na roky 2007 – 2013 je zlepšenie podmienok vplývajúcich na zdravotný stav populácie prostredníctvom zvyšovania kvality, účinnosti a prístupnosti zdravotnej starostlivosti a jej podpory v rámci zdravotníckej infraštruktúry zameranej na všeobecné a špecializované nemocnice, polikliniky a zdravotné strediská. V nadväznosti na tieto potreby boli na roky 2007 – 2013 zadefinované tri prioritné osi, v rámci ktorých má byť zabezpečovaná implementácia ako dopytovo – orientovaných projektov, tak i národných projektov OPZ.

Pre OPZ bola alokovaná z ERDF suma 250 000 000 EUR (7 531 500 000 SKK), čo tvorí 85 % z celkového objemu finančných prostriedkov OPZ v sume 294 117 647 EUR (8 860 588 235 SKK). Zvyšných 15 % z plánovaného objemu finančných prostriedkov bude hradených zo štátneho rozpočtu v sume 44 117 647 EUR (1 329 088 235 SKK).

V roku 2007 z ERDF neboli čerpané žiadne finančné prostriedky nakoľko bol operačný program schválený EK 08.11.2007. Tieto boli čerpané až v roku 2008 v rámci projektov Prioritnej osi 3 – Technická pomoc v celkovej sume 862 059 EUR (25 970 409 SKK).

V roku 2007 neboli pre OPZ vyhlásené žiadne výzvy. V roku 2008 boli pre dopytovo-orientované projekty v Harmonograme výziev vyhlásené spolu tri výzvy na predkladanie žiadostí o NFP a jedna výzva pre národný projekt. Pre rok 2009 má MZ SR v Harmonograme výziev pre OPZ naplánované pre dopytovo-orientované projekty spolu tri výzvy a pre národný projekt jednu výzvu.

Kontrola NKÚ SR bola podrobená výzva, ktorá bola vyhlásená pre dopytovo-orientované projekty v rámci Prioritnej osi 1, Opatrenia 1.1. s názvom „Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia špecializovaných nemocníc“. Na výzvu bolo alokovaných celkom 19 916 351 EUR (600 000 000 SKK), avšak finančné prostriedky, ktoré boli schválené pre danú výzvu predstavovali celkovú sumu 19 896 182 EUR (599 392 370 SKK). Do ukončenia výkonu kontroly neboli tieto finančné prostriedky čerpané. V priebehu kontroly MZ SR pristúpilo k uzatvoreniu 5 zmlúv s úspešnými žiadateľmi o NFP na celkovú sumu 19 896 182 EUR (599 392 370 SKK); čím sa začne proces čerpania finančných prostriedkov pre projekty, vyhlásené v rámci prioritných osí 1 a 2.

V rámci Prioritnej osi 3 - Technická pomoc, ktorej účelom je podporovať realizáciu všetkých prioritných osí a opatrení, bol stanovený maximálny limit 3,13 % z celkovej alokácie na OPZ z ERDF v rámci cieľa Konvergencia vo výške 7 825 000 EUR (235 735 950 SKK). K 31.12.2008 bolo v rámci tohto projektu vyčerpaných celkom 862 059 EUR (25 970 409 SKK), čo predstavuje čerpanie 0,3 % voči celkovému objemu finančných prostriedkov, ktoré boli alokované na OPZ.

Správa o výsledku kontroly bola zaslaná pre informáciu Výboru Národnej rady SR pre financie, rozpočet a menu, Výboru Národnej rady SR pre zdravotníctvo a Výboru Národnej rady SR pre európske záležitosti.